

Het magazine voor HRD in de industrie ■ herfst 2010 ■ Nummer 3

Professional

Interview

Prof. dr. Robert-Jan Simons

Voorbij het
'nieuwe leren'

Dossier Vakmanschap
Geen zorgen, VAPRO regelt het
Vakmanschap & opleiden

En verder:

Boost betrokkenheid
bij Dycore

Met Randstad Techniek
krapte aanpakken

Innoveren met
actieonderzoek

Veel nieuws en service

vapro ■ EMPOWERING PEOPLE AND INDUSTRIES

Actieonderzoek voor ontwikkeling van mens en organisatie

Een afstudeeronderzoek naar de begeleiding van docenten bij het uitvoeren van actieonderzoek is beloond met de NVO₂ HRD Scriptieonderscheiding. Het is een onderzoek dat misschien niet direct bruikbaar is voor de dagelijkse praktijk van HRD-professionals, maar zeker interessant is omdat het helder beschrijft wat actieonderzoek is, wat iemand er mee kan en hoe dit, ook buiten het onderwijs, toegepast kan worden.

Door Marion de Groot, consultant VAPRO

Actieonderzoek is een manier van onderzoek doen waarbij theorie en praktijk niet losgekoppeld worden, zie ook het artikel over dit onderwerp elders in dit nummer. Binnen actieonderzoek wordt de praktijk bewust veranderd. Tevens wordt gekeken of deze verandering werkt en wat er beter kan. Op deze manier worden ook kennis en theorie ontwikkeld. Actieonderzoek is zoals de auteur Cornelissen het omschrijft: 'een vorm van onderzoeksmatig innoveren in de eigen praktijk, waarbij de ontwikkeling van theorie en praktijk nauw met elkaar verbonden zijn.'

Voor het uitvoeren van actieonderzoek is het belangrijk dat er sprake is van een probleem dat er echt toe doet en waar een oplossing voor wordt gevraagd. Op deze manier kan actieon-

derzoek bijdragen aan het verbeteren van het leven en werken in de praktijk. Daarnaast is actieonderzoek een democratisch onderzoeksproces waarin alle bijdragen serieus worden genomen en waarin alle betrokkenen kunnen meedenken.

Bruikbaarheid voor de praktijk

Actieonderzoek wordt gebruikt om 'op een duurzame manier sociale verandering tot stand te brengen en tegelijkertijd kennis te ontwikkelen over deze verandering'. Het kan ingezet worden voor professionele ontwikkeling, ontwikkeling van een organisatie of gemeenschap en voor het ontwikkelen van kennis en theorie. Een kenmerk is, volgens Cornelissen, dat Actieonderzoek 'een duidelijke bijdrage kan leveren aan de praktijk van de organisatie of gemeenschap waarin het wordt uitgevoerd; er verandert echt iets.'

HRD-professionals en actieonderzoek

HRD-professionals zijn vaak als begeleiders van actieonderzoek of als externe actieonderzoekers actief. In deze rollen geven zij het actieonderzoek vorm en ondersteunen ze het proces. Hierin moeten zij gevoelig blijven voor de sociale en politieke omgeving en tevens in deze context ethisch kunnen handelen. Een mooie en uitdagende taak voor de professionals die collega's of anderen willen begeleiden in het verbeteren van hun dagelijkse werkpraktijk en die niet bang zijn een proces in te stappen waarin de doelen, kaders en uitkomsten niet direct duidelijk zijn.

Tot besluit

In deze publicatie geeft de auteur niet alleen zijn onderzoek weer, hij geeft anderen handreikingen om aan de slag te gaan met actieonderzoek en enthousiasmeert de lezer verder door de interviews zowel geschreven als op DVD mee te geven. Voor diegene die echt wat wil veranderen in zijn praktijk en anderen daarin wil meenemen is het inzetten van actieonderzoek zeker een mogelijkheid. Het boek is misschien niet meteen praktisch voor de dagelijkse praktijk van HRD-professionals, het biedt een heldere kennismaking met het vakgebied. ■

Cornelissen, F. (2009). *Laat vernieuwing groeien!* Actieonderzoek voor ontwikkeling van mens en organisatie. NVO₂, Driebergen.